

بررسی کارنامه دولت در حوزه‌های مختلف

۴۰ ماه پس از آغاز به کار

۲۲

یکشنبه ۲۷ فروردین ۱۴۰۲ | ۲۵ رمضان ۱۴۴۴ | سال سی‌ویکم | شماره ۹۹۸۷۴

قیمت ارز، عامل رشد قیمت خودرو

برای تولید خودروهای داخلی به‌طور میانگین بین ۱۲۶۰ تا ۴۷۲۱ دلار ارز مصرف می‌شود و این موضوع قیمت خودرو را متأثر از نوسان نرخ ارز کرده‌است

۲۴

دولت تصمیم‌های سخت و قدم‌های بزرگ

همیشه‌ی سیاسی

عکس همشهری حامد خورشیدیان

یک انقلابی اصیل

محمد خوش چهره: مجلس اگر روش و مشی افروغ و دوستانش را دنبال می‌کرد، کشور دچار آسیب تعویض سریع وزیران نمی‌شد

گزارش **حمیدرضا بوجاریان**
خبرنگار

محمد خوش‌چهره، نماینده اصولگرای تهران در هفتمین دوره مجلس شورای اسلامی و استاد دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران است. وی دارای دکترای تخصصی توسعه و برنامه‌ریزی اقتصادی از دانشگاه استر تلکلاید انگلستان است. او عضو هیات‌علمی دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران است که در مهر ماه سال ۱۳۸۹به جمع استادان بازنشسته شد در دوران احمدی‌نژاد پیوست. این اقتصاددان شاگردان شناخته‌شده درس «توسعه» در دانشگاه‌های مختلف است. او علاوه بر دانشگاه تهران سابقه تدریس در دانشگاه‌های شهیدبهشتی، امام حسین(ع)، الزهرا(س) و دانشگاه عالی دفاع ملی را نیز در کارنامه خود دارد. خوش‌چهره در مجلس هفتم ۴سال را کنار «عمادافروغ» در خانه ملت حضور داشت و از چهره‌های دانشگاهی شاخصی بود که در این مجلس فعالیت می‌کرد. او در گفت‌وگو با همشهری تأکید دارد که باید «مشی و روش» افروغ را در مواجهه با رویدادها و مسائل مختلف شناخت تا بتوان از او تصویری درست و نزدیک‌تر به واقعیت در آذهای ایجاد کرد. این فعال سیاسی اقتصاددان باور دارد که فقدان افروغ ضایعه‌ای برای کشور و کسانی است که دل در گرو انقلاب دارند.

شهیدسلیمانی ۲۰سال در کسوت فرماندهی سپاه قدس در حال خدمت به کشور بود. برخی بودند که به‌دلیل کج‌فهمی یا انتقادهای شخصی که از شهید سلیمانی داشتند با تنگ‌نظری مقابل شهیدسلیمانی رفتار و علیه او موضع‌گیری می‌کردند. گرچه تعداد این افراد کم بود، اما با این حال وجود چنین افرادی سبب شده بود که جامعه نتواند از جوهره واقعی، شخصیت، منش و سیره این شهید به‌خوبی بهره ببرد.

خوش‌چهره با اشاره به اینکه پس از شهادت شهیدسلیمانی شاهد ایجاد جنبش و تحرکی برای شناخت ابعاد شخصیتی ایشان در قالب طرح موضوع مکتب سلیمانی از سوی عقلای جامعه بودیم، حرفش را اینطور ادامه می‌دهد: «بعد از شهادت سردار سلیمانی، بسیاری از افراد که بیشتر روحیه نظامی او را دیده و با این روحیه آشنا شده بودند، متوجه ابعاد شخصیتی او شدند.

من با دکتر افروغ در مجلس همکار

بودم و ۴سال را درست در کنار هم

گذرانیدم. قاطعانه می‌گویم در بعد

دانشگاهی به‌رغم اینکه او در انگلستان

در حال تحصیل بود به‌دلیل روحیه

انقلابی و ارزشی که آن را در وجود خود

پرورانده بود، مغلوب تفکر غربی نشد و

به دلیل همین روحیه نیز از انگلستان

آخراج شد و به کشور بازگشت

مردمی بودن، نگاه الهی به مردم و مسائل آنان ازجمله مسائلی بود که بعد از شهادت او شناخته و معرفی شد.»

او توضیح می‌دهد: «سلیمانی توانسته بود طیف‌های مختلف و مؤثر جامعه را به‌خود دلبنسته و با خود همراه کند و هر کس نیز از زاویه نگاه خود به این شهید می‌نگریست و از الطاف نگاه پدران‌ای که او داشت، بهره می‌برد. نگاهی که هرگز غضب‌آلود نسبت به مردم نبود، اما نسبت به ظلم همواره قاطع و پرخوش بود.»

این استاد دانشگاه با بیان اینکه آنچه درباره شهیدسلیمانی بیان کردم را می‌توان در مشی و روش زندگی عماد افروغ نیز پیدا کرد، ادامه می‌دهد: «من با دکتر افروغ در مجلس همکار بودم و ۴سال را درست در کنار هم گذرانیدم. قاطعانه می‌گویم در بعد دانشگاهی به‌رغم اینکه او در انگلستان در حال تحصیل بود به‌دلیل روحیه انقلابی و ارزشی که آن را در وجود خود پرورانده بود، مغلوب تفکر غربی نشد و به‌دلیل همین روحیه نیز از انگلستان آخراج شد و به کشور بازگشت.»

خوش‌چهره با بیسان اینکه‌روندی که افروغ در کسب دانش و رسیدن به مدارج بالای علمی طی کرد. روندی است که کمتر

مصلحی بود که تحمل نشد

مکت

کسی آن را پشت سر می‌گذارد، گفت:

«افروغ روند آموزشی خوبی را دنبال کرد؛ خصوصاً اینکه فرصت پیدا کرد که در ایران تحصیلات خود را تا مقطع دکتری در حوزه جامعه‌شناسی ادامه دهد و در کنار تحصیلات دانشگاهی آنچه می‌آموخت را در مطالعات تطبیقی و زندگی با مردم مورد سنجش قرار دهد تا کیفیت آموخته‌های خود را افزایش دهد.»

او توضیح می‌دهد: «کسانی که جامعه‌شناسی، اقتصاد یا روانشناسی رشته تحصیلی آنان است، برای عمق دادن به دانش خود نیازمند انجام مطالعات تطبیقی هستند تا بتوانند از آنچه به شکل علمی آموخته‌اند به خوبی بهره‌برداري و از آن دفاع کنند. افروغ به‌دلیل علاقه و تحصیلاتش در جامعه‌شناسی

معتقد بود بهترین روش دفاع از اسلام آن است که قبل از اقدام به دفاع از آن، درک محتوایی از دین و ابعاد آن داشته باشیم تا بتوانیم مخاطب را به نتیجه مطلوب رهنمون کنیم. علاوه بر این، او فقط درباره اسلام تحقیق و پژوهش دیگر مکاتب را نیز ارزیابی می‌کرد. افروغ تلاش کرد با شناخت کامل از دیگر مکاتب، از اسلام و مکتب آن دفاع کند و در این راه نیز موفق بود. او در این حوزه توانایی منحصر‌فردی داشت و توانسته بود به درجه‌ای از حکمت و نگاه استراتژیک دست پیدا کند که کمتر کسی را می‌شناسم به این درجه از توانمندی رسیده باشد.»

انقلابی بود؛ افراطی نبود

این فعال سیاسی اصولگرا در ادامه با انقلابی خواندن عماد افروغ، او را یکی از چهره‌های مؤثر در سپهر سیاسی کشور معرفی می‌کند و با بیان اینکه افروغ انقلابی اصیل بود حرفش را اینطور ادامه می‌دهد: «صدغه‌ها و معیارهایی که شخصیت افروغ را شکل داده بود معیارها و دغدغه‌های انقلابی متأثر از اسلام بود و این دغدغه‌ها او را سمت انقلابی‌گری سوق داد، اما پایین حال، او فردی افراطی در این حوزه نبود. او با دوری

اینکه گفته می‌شود افروغ اصولگراست

در حق او جفاست. افروغ از محدود

چهره‌های دانشگاهی در انتخابات

مجلس هفتم بود که در لیست‌های

انتخاباتی جریان‌های مختلف سیاسی

حضور داشت، اما به‌دلیل حضورش

در لیست معروف‌تر جریان اصولگرا از

او به‌عنوان نماینده اصولگرای مجلس

یاد می‌کنند

از افراط‌گرایی فرایند انقلاب و آرمان‌های آن را به روش تطبیقی دنبال می‌کرد و به این دلیل بسیاری برای او احترام زیادی قائل بودند.»

خوش‌چهره با بیان اینکه برخی چهره‌های مؤثر انقلاب اسلامی در بررسی رویدادها و وقایع انقلاب اسلامی همواره به روش تطبیقی با مسائل بر‌خورد می‌کردند، اضافه می‌کند: «کسانی که در حوزه‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی، سیاسی فعالیت می‌کنند باید مطالعات حوزه‌های دیگر را انجام دهند تا بتوانند مانند شهیدبهشتی، شهیدمطهری و علامه جعفری حرف‌های کلیدی، بنیادی و پابرجا بزنند. افروغ نیز متأثر از همین نگاه عمل کرد و این مسیر را نیز به‌درستی پیمود و حتی توانست مبدع برخی گفت‌وگوها در جمهوری اسلامی ایران باشد.»

به‌گفته خوش‌چهره، افروغ جغرافیای فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و نیز فرهنگی را در قالب کارکرد ملی به‌درستی می‌دید و خصوصاً در فضای جامعه‌شناسانه و اقتصاد مطابق هویت و زبان کشور آن را تبیین می‌کرد و بر ایرانیّت و اسلامیت آن تأکید داشت و توانست اقدامات ارزشمندی را به یادگار از خود بر جای بگذارد.

اعتماد ندادن به ۴وزیر کابینه داشت؛ اتفاقی که سبب شد حتی اصلاح‌طلبان که آن زمان در اقلیت مجلس بودند نمایندگانی مانند او را بوزر بسپون واقعی مجلس معرفی می‌کردند.» به‌گفته خوش‌چهره، همین رویکرد عدالت‌طلبانه در افروغ سبب شد در مسائل بایانی فعالیت مجلس از ریاست کمیسیون فرهنگی کنار رود و بعد از آن هرگز خود را کاندیدای انتخابات مجلس نکند و با این اتفاق مجلس از حضور شخصیتی مانند او محروم شود. این فعالیت سیاسی و استاد دانشگاه تأکید می‌کند: «مجلس اگر روش و مشی افروغ و دوستانش را دنبال می‌کرد، کشور دچار آسیب تعویض سریع وزیران نمی‌شد. افروغ بر این باور بود که با نقد مصلحانه در مجلس و جلوگیری از ورود و حضور وزیرانی که توانمندی لازم را ندارند، می‌توان کشور را از مشکلات بعدی حفظ کرد. او نقد درون‌گفتگمانی را بدون تعارف انجام می‌داد و سابقه دوستی با تعلق جریانی را در حفظ منافع کشور ذخیل نمی‌کرد. متأسفانه ظرفیت جامعه و ظرفیت نظام تصمیم‌گیری و سیاسی ما در حد استاندارده سیره علوی و عملی نیست که باید این رویه را اصلاح کرد.»

نکته

محمد مهدی اسماعیلی، وزیر فرهنگ، دکتر افروغ اندیشمند دلسوز و متعهدی بود که تمام دوران زندگی خود را وقف فهم مشکلات

جامعه ایرانی و ارائه راه‌حل‌های دلسوزانه برای اعتلای کشور کرد. اینجانب فقدان این مرد روشن‌ضمیر را که ارادت را سخ عملی و نظری‌اش به پیشوای عدالت امیرمومنان علی(ع) زیانزد بود و در شب قدر در مطلع فجر به بدبار حق شتافت را به خانواده معزز، جامعه علمی و همه دوستداران و شاگردانش تسلیت عرض می‌کنم و در این ایام نورانی و رحمت، آموزش و رضوان الهی و همنشینی با اولیا، صلحا و شهدا را برایش آرزومندم.

■ ■ ■

سیدعباس صالحی، وزیر سابق فرهنگ؛ دکتر عماد افروغ خودش بود و شبیه هیچ‌کس نبود، او را که می‌دید ی یاد کلام پیامبر(ص) در مورد ابوبذر می‌افتادی؛ «تنها زندگی می‌گند، تنها می‌میرد و تنها محشور می‌شود!»

به میانی خود ملتزم و در ابراز آن صریح، آزاده و شجاع بود. خداوند او را با مولایش علی(ع) محشور کند.

■ ■ ■

عبدالله گنجی، عضو شورای اطلاع‌رسانی دولت؛ خداوند بر درجات مرحوم عماد افروغ بسیار از جریانات سیاسی از او در انتخابات مجلس هفتم حمایت کردند، یاد او می‌شود: «اینکه گفته می‌شود افروغ اصولگراست در حق او جفاست. افروغ از معدود چهره‌های دانشگاهی در انتخابات مجلس هفتم بود که لیست‌های انتخاباتی جریان‌های مختلف سیاسی حضور داشت، اما به‌دلیل حضورش در لیست معروف‌تر جریان اصولگرا از او به‌عنوان نماینده اصولگرای مجلس یاد می‌کنند.»

خوش‌چهره، حضور افروغ در لیست‌های انتخاباتی ۳۰جریان سیاسی مختلف را نشانه وزن دادن نام او به‌عنوان یک چهره دانشگاهی، متخصص و توانمند به این جریان‌ها ارزیابی می‌کند و ادامه می‌دهد: «شخصیت افروغ چه در دوران نمایندگی مردم تهران و چه بعد از آن کاملاً فرآنجایی بود. او گر چه در لیست شاخص جریان اصولگرا حضور داشت، اما هرگز به‌دلیل تعلق به این جریان حاضر نشد به شکل جریانی به موضوعات مختلف رای دهد و تنها برای تأمین منافع مردم به موضوعی رای مثبت یا منفی می‌داد.»

■ ■ ■

مالک شریعتی، نماینده مجلس؛ دکتر عماد افروغ سحرگاه قدر بیست‌وسوم ماه مبارک رمضان پر کشید. همواره او را یک متفکر تحول‌خواه و اندیشمند مستقل می‌شناختم تا چهره‌ای سیاسی؛ امیدوارم خدماتش به‌ساعت اندیشه، دستگیرش در آخرت باشد.

■ ■ ■

محمد آقازاده، فعال مطبوعاتی؛ عماد افروغ، چهره شناخته‌شده، این روحیه اینطور توضیح می‌دهد: «افروغ مصداق جمله مومن اینه بسراد مومن دیگر خود است، بود. او به کسانی که علاقه زیادی به آنان داشت بیشترین نقد مصلحانه و برادرانه را وارد می‌کرد، چراکه اعتقاد داشت اگر ضعفی وجود دارد تنها با بیان نقد مشفقانه است که می‌توان آن نقص را برطرف کرد، اما اگر از عملکرد فردی رضایت نداشت نیز از ناراضیاتی خود نمی‌گفت، بلکه تلاش می‌کرد از خوبی‌هایی که در فرد وجود دارد صحبت کند با حب و بغض درباره کسی صحبت نمی‌کرد تا اخلاق دینی و اسلامی را رعایت کرده باشد.»

خوش‌چهره ریشه برخی مخالفت‌ها با افروغ را ناشی از همین موضوع می‌داند و اضافه می‌کند: «افروغ خواهان انجام گفت‌وگو نقد درون‌گروهی بود. امام(ره) و رهبر معظم انقلاب نیز همین رویه را دنبال می‌کردند و بسر انجام آن تأکید داشتند. او باور داشت اگر عملکرد یک‌دیگر را نقد کنیم ایرادات مشخص می‌شود. چالپوسی و سکوت‌های نابجا نظام را دچار مشکل می‌کند. افروغ بر این باور ریشه مشکلاتی که اکنون در برخی حوزه‌ها با آن روبه‌رو هستیم ضعف ما در اجازه ندادن به منتقدان مصلح برای ورود به این حوزه‌ها یا کم‌اثر کردن نقدها و بی‌توجهی به مسائل است.»

■ ■ ■

گزارش

هلیا نصیری

روزنامه‌نگار

شجاعت در بیان نظرات

سعید ابوطالب و نرگس آبیاز از عماد افروغ گفتند

بدون شک، درگذشت عماد افروغ در حوزه جامعه‌شناسی و پژوهشگری بزرگ‌ترین خسران فرهنگی در جامعه امروز ما به‌حساب می‌آید. او به اندازه سیاستمدارانی که در این سال‌ها فقط فریاد زدند، فکر کرد، پژوهش کرد و نوشت. با تمام وجود از دغدغه‌های پیش‌صحت و از نظر به‌هایش دفاع کرد. دغدغه‌اش انقلاب بود و به شکل صحیح از این انقلاب تمام‌قد دفاع می‌کرد. در این گزارش کوتاه سعید ابوطالب و نرگس آبیاز از شخصیت و ویژگی‌های این جامعه‌شناس فقید گفتند.

صراحت بیان در ارائه نظرات

سعید ابوطالب، از اعضای دوره هفتم کمیسیون فرهنگی و از دوستان و همکاران مرحوم عماد افروغ است. وی به سوابق مبارزاتی افروغ در سال‌های قبل از پیروزی انقلاب اشاره می‌کند و به همشهری می‌گوید: «مرحوم افروغ در دوران دانشجویی، قبل از پیروزی انقلاب مبارزات طولانی در دوران شاه داشتند و نگرانی او در همان دوران موضوع فلسطین هم بود. خاطرم هست که در جلسهای که با رئیس مجلس لبنان داشتیم، اشاره‌ای به این مبارزات شد. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی مرحوم افروغ توجه خود را معطوف به کارهای پژوهشی کرد و در این حوزه کارش را جدی‌تر از همیشه و بدون هیچ وقفه‌ای ادامه داد. او در حوزه جامعه‌شناسی فعالیت‌های زیاد داشت، اما اگر بخواهم از ویژگی‌های اخلاقی او بگویم، چه در دورانی که عضو کمیسیون فرهنگی بود و چه بعد از دوره مسئولیتش در مجلس، صراحت و شجاعت بیان خاصی داشت. وقتی به یک نظریه می‌رسید و نتیجه را براساس تحقیق و پژوهش به‌دست می‌آورد، بدون هیچ جهت‌دهی آن را بیان و به علمی‌ترین شکل از آن دفاع می‌کرد.»

قدر تمند در نقد مخالفان

این کارگردان و

مستندساز در ادامه

توضیح می‌دهد: «برای

آخرین بار، مرحوم

افروغ را در رونمایی

کتاب جدیدش دیدم؛ شخصیتی که در جامعه امروز ما، کمتر دیده خواهد شد. عماد افروغ فلسفه و جامعه‌شناسی غرب را می‌شناخت و اشراف کامل بر آن داشت. او در جریان مقاومت هم قرار داشت. بهترین تحلیل‌ها را عنوان می‌کرد و به‌خوبی می‌توانست تحلیل مخالفان انقلاب را نقد کند.»

ابوطالب همچنین می‌گوید: «در طول این سال‌ها، عماد افروغ نشان داد که به هیچ طیف سیاسی‌ای وابستگی ندارد و همیشه و در هر جایی که مسئولیت داشت، اصول علمی برایش مهم‌تر بود. وی بعد از حضورش در مجلس، قائل بر این بود که دیگر فضای سیاسی برایش جایی ندارد، چراکه معتقد بود در این فضا، اخلاق سیاسی وجود ندارد. او سراغ علم رفت، به‌نظرم بهترین و قوی‌ترین منتقد در حوزه جامعه‌شناسی بود. افروغ فرد تلاشگری بود که بسیاری از تحقیقاتش منتشر و مورد استفاده دانشجویان و دیگر پژوهشگران قرار گرفته است. در عرصه نظریه‌پردازي و پژوهشی جای فردی چون افروغ خالی خواهد ماند.»

سینما از نگاه عماد افروغ

نرگس آبیاز، کارگردان

سینما در دوره

سی‌وپنجم فیلم فجر

سابقه همکاری با

مرحوم عماد افروغ را

داشت. آبیاز به همراه حسین کرمی، سیدضیا هاشمی، حجت‌الاسلام مرقاتی و عماد افروغ انتخاب فیلم‌های فجر را برعهده داشتند. کارگردان «شبی که‌ماه کامل شد» با‌عنوان این مطلب که در فجر سی‌وپنجم فرصتی بود که در کنار عماد افروغ فیلم‌ها را انتخاب کنیم، به همشهری می‌گوید: «به‌عنوان یک جامعه‌شناس برای سینما ماهیت و ذاتی اجتماعی قائل بود که تقابل‌پذیر است. به‌زعم او، سینما از جامعه اثر می‌گیرد و بر جامعه اثر می‌گذارد. سینما را واجد نگاه سلبی و ایجابی می‌دانست.» وی همچنین رویکرد مرحوم افروغ به فیلم‌های اجتماعی در سینما را مهم خوانده و می‌گوید: «از نگاه او، سینما آینه تمام‌نمایی است این مسائل و مشکلات اجتماعی است که ممکن است این مسائل از دید جامعه‌شناسان و منتقدان مسائل اجتماعی دور بماند، ولی سینما می‌تواند با طرح موضوع در حوزه‌های اجتماعی، مسائل را برای بررسی به جامعه‌شناسان و سایر رشته‌های ذیربط علوم‌انسانی گوشزد کند.»

